

Wszechstronny Konkurs Konia Wierzchowego

Renata Urban

Próba terenowa WKKW.

Wszechstronny Konkurs Konia Wierzchowego nazywany był również Wszechstronną Próbą Konia Wierzchowego lub Championatem Konia. Stanowił on jedną z najtrudniejszych konkurencji jeździeckich, bowiem w niej właśnie najbardziej uwidaczniały się wszelkie zalety, ale także wady przygotowania zarówno jeźdźcy, jak i konia. Dotyczyło to w równym stopniu techniki ujeżdżenia, wytrzymałości fizycznej, umiejętności pokonywania przeszkód i predyspozycji psychicznej zawodników w czasie trwającej trzy dni rywalizacji.

Konkurencja ta dość późno ujęta została w ramy regulaminowe. Po raz pierwszy rozegrano ją w 1900 r. w Paryżu, jako Championat Konia Wojskowego. Stanowiła ona próbę dzielności, zorganizowaną w celu sprawdzenia jej przydatności dla kawalerii. Ponieważ próba okazała się adekwatna do pokładanych w niej zadań, Francuzi znaleźli wkrótce naśladowców. W 1902 r. Championat Konia zorganizowano w Turynie we Włoszech, w Yverdon w Szwajcarii i w Barcelonie w Hiszpanii, w 1903 r. w Portugalii, a w 1908 r. we włoskiej Szkole Kawalerii w Tor di Quinto. Natomiast w 1912 r. konkurencja ta została wprowadzona, jako jedna z pierwszych konkurencji jeździeckich, do programu igrzysk olimpijskich w Sztokholmie i przeprowadzana była nieprzerwanie w klasyfikacji indywidualnej i zespołowej do końca omawianego okresu. Z czasem zmienił się jej charakter z militarnego na cywilny. Jednak do drugiej wojny światowej uczestniczyli w niej wyłącznie jeźdźcy wojskowi¹.

Według Regulaminu Sportu Konnego w Wojsku Wszechstronna Próba Konia Wierzchowego składała się z następujących części:

¹ Szerzej: R. Urban: Rozwój sportu jeździeckiego, s. 155; M. Żebrowska-Hansen: Rozwój dyscypliny WKKW i wpływ na nią biegów myśliwskich oraz gonitw przeszkodowych. „Kawalkator”, 1981 nr 1, s. 14.

- ujeżdżenia - które polegało na wykonaniu określonych ćwiczeń jazdy wzorowej na czworoboku oraz próby na czworoboku i skoków przez przeszkody na zasadzie skoków posłuszeństwa;

- wytrzymałości - w której zawodnik zobowiązany był do pokonania jednostkowego biegu drogami, biegu z przeszkodami, biegu na przełaj oraz płaskiego bez przeszkód; każdy z odcinków biegów posiadał odrębną normę czasu do oceny; prędkość z jaką należało pokonać trasę oraz długość jednostkowych biegów każdorazowo podawano w regulaminach zawodów;

- konkursu skoków przez przeszkody - odbywał się na zasadzie konkursu zwyczajnego, czyli polegał na pokonaniu określonej liczby przeszkód o różnych rozmiarach, w ustalonym czasie i kolejności².

W każdej próbie WKKW obowiązywał odrębny regulamin oceny. O zwycięstwie indywidualnym decydowała suma punktów uzyskanych w trzech próbach przez jednego jeźdźcę, a drużynowym suma punktów trzech zawodników wchodzących w skład zespołu. Nieukończenie konkurencji przez jednego z nich powodowało dyskwalifikację drużyny. O znaczeniu, jakie posiadał WKKW, świadczył nie tylko patronat Szefa Departamentu Kawalerii MSWojsk., ale także wysokość przyznawanych nagród oraz liczba nagradzanych miejsc. W 1936 r. suma nagród indywidualnych wynosiła 7.000 zł. Za zajęcie I m jeździec otrzymywał 2.500 zł, II - 1.500 zł, III - 1.000 zł, IV - 750 zł, V - 500 zł, VI - 300 zł, VII - 200 zł, VIII - 150 zł, IX - 100 zł³. Od 1931 r. rozgrywane były Jeździeckie Mistrzostwa Polski w WKKW. Najczęściej triumfowali w nich rtm. Seweryn Kulesza (I m - w 1936 i 1937 r. oraz III m - w 1934 r.) i rtm. Henryk Roycewicz (I m - w 1934 r., II m - w 1933 i 1936 r., III m - w 1935 r.). Spośród nagradzanych w konkursach krajowych zawodników formowana była grupa kandydatów na igrzyska olimpijskie⁴.

Data .....

Wszechstronny Konkurs Konia Wierzchowego
Próba wytrzymałości

odcinek A (lub C) ok..... km drogami lub ścieżkami; norma: godz..... min..... sek.....

Lp.	Nr potnika	Jeździec	Start			Ma przybyć			Przybycie faktyczne			Czas trwania jazdy			Czas przekroczony			Punkty karne bez mnożnej
			godz.	min.	sek.	godz.	min.	sek.	godz.	min.	sek.	godz.	min.	sek.	godz.	min.	sek.	
1	2	3	4			5			6			7			8			9

Sędzia:

Protokół zawodów - punktacja na odcinku a lub c konkursu WKKW

2 Regulamin Sportu Konnego w Wojsku. Warszawa 1933, s. 8-9.

3 Program VI Jeździeckich Mistrzostw Polski. Lublin 1936, s. 2.

4 Program Międzynarodowych i Krajowych Zawodów Konnych. Warszawa 1929, s. 32.

Do wojny, praktycznie nie organizowano rywalizacji międzynarodowej w WKKW (z wyjątkiem igrzysk). Pierwszą próbę podjął Włoski Związek Jeździecki, który zobowiązał się do przygotowania jesienią 1938 r. i przeprowadzenia pod patronatem FEI, pierwszej międzynarodowej Wszechstronnej Próby Konia Wierzchowego⁵.

Zawody WKKW rozgrywane były zazwyczaj w ciągu trzech kolejno po sobie następujących dni⁶, wyjątek mógł stanowić przypadek, kiedy z powodu zbyt dużej liczby uczestników, rywalizacja w ujeźdzeniu nie mogła zostać przeprowadzona w ciągu jednego dnia. Próba B bezwarunkowo musiała być przeprowadzona w ciągu jednego dnia, natomiast próba C, powinna nastąpić po części B, nie później niż w dniu następnym. Przepisy regulowały organizację i przebieg rywalizacji, a także rodzaj rzędu końskiego w poszczególnych próbach i wagę jeźdźca. W zawodach WKKW w każdej z prób, jeździec uczestniczył na tym samym koniu. Przez cały czas trwania konkursu nie wolno było korzystać z obcej pomocy. Wyjątek stanowiły ewentualne przerwy pomiędzy biegami drugiej próby, w czasie których dozwolone były zabiegi pielęgnacyjne przy koniu⁷.

WKKW, nazywany często koroną jeździectwa, był niewątpliwie konkursem bardzo wymagającym dla zawodników i koni, sprawiał także dużą trudność organizatorom. O ile przygotowanie czworoboku i toru do konkursu skoków nie stanowiło większego problemu, o tyle wytyczenie trasy próby wytrzymałościowej o odpowiedniej konfiguracji terenu w taki sposób, żeby spełniała ona regulaminowe

---

5 „Jeździec i Hodowca”, 1938 nr 2, s. 26.

6 W pierwszym dniu odbywała się próba ujeźdzenia, która rozgrywana była zwykle na czworoboku o wymiarach 20 m szerokości i 60 m długości. W uzasadnionych przypadkach możliwe było wykorzystanie krytej ujeżdżalni pod warunkiem jednak, że spełniała ona wymogi regulaminowe. Skład sędziów podczas całej próby był niezmienny. Obowiązywała norma czasu 8 minut. Jej mierzenie rozpoczynało się w momencie odjęcia ręki od daszku czapki przy oddaniu pierwszego ukłonu przez zawodnika, a kończyło w chwili przyłożenia ręki do daszku przy ostatnim ukłonie. Próba ujeźdzenia polegała na wykazaniu umiejętności konia w wykonaniu określonych elementów jazdy we wszystkich chodach konia: stępie, kłusie i galopie. Natomiast druga część próby ujeźdzenia, wprowadzona oficjalnie do programu zawodów w 1933 r., skoki przez przeszkody, określały stopień posłuszeństwa konia wobec woli jeźdźca niezależnie od panujących warunków. Próba wytrzymałości w terenie rozgrywana była drugiego dnia na łącznym dystansie około 33,6 km i podzielona była na odcinki, które zawodnicy zobowiązani byli pokonać, zgodnie z określonymi przepisami: przebieg drogami lub ścieżkami (odcinek A) o długości 7 km należało pokonać w 29 minut i 10 sekund ze średnią prędkością 240 m/min.; bieg z przeszkodami (odcinek B) organizowany był zwykle na torze wyścigowym na dystansie 3,6 km. Obowiązywała norma czasu - 6 minut i 600 m/min.; bieg drogami lub ścieżkami (odcinek C) na dystansie 15 km w normie czasu 1 godzina 2 minuty 30 sekund z szybkością 240 m/min.; bieg na przełaj (odcinek D) rozgrywano na dystansie 6 km. Zawodnicy zobowiązani byli do pokonania go w czasie 13 minut 20 sekund z prędkością 450 m/min.; bieg płaski bez przeszkód (odcinek E), który miał długość ok. 2 km i normę czasu 6 minut należało pojechać z prędkością 333 m/min. Start zawodników do etapu A odbywał się, co 3 minuty, do odcinków B, C i D - nie wcześniej niż po upływie normy czasu wskazanej dla poprzedniego etapu, a do odcinka E, sygnałem startu było minięcie celownika dla odcinka D. Niestawienie się zawodnika na starcie odcinka A dyskwalifikowało go bez możliwości usprawiedliwienia się, natomiast nieobecność na starcie do odcinków B, C i D powodowała naliczanie czasu od momentu wyznaczonego przez sędziego przy chronometrażu. Przeszkody w biegu na przełaj osiągały 115 cm wysokości i 400 cm szerokości. Na całej trasie próby wytrzymałości należało je pokonywać pomiędzy chorągiewkami. Trzeciego dnia rywalizacji w WKKW rozgrywany był konkurs w skokach przez przeszkody. Służył on przede wszystkim sprawdzeniu kondycji koni po wysiłku w próbie wytrzymałości oraz ich przygotowania i opanowania w czasie skoków przez przeszkody. Z tego powodu na trasie przebiegu - parcoursu, jeździec pokonywał tylko 12 przeszkód o niewygórowanej wysokości około 115 cm i szerokości 350 cm z prędkością 375 m/min. O dyskwalifikacji zawodnika decydowało dopiero czwarte wyłamanie lub zatrzymanie w czasie całego przebiegu lub drugie przy tej samej przeszkodzie. Natomiast o zwycięstwie w tej próbie, pokonanie całego toru przeszkód z możliwie najmniejszą liczbą punktów karnych za zrzutki. Szerzej: R. Urban: Rozwój sportu jeździeckiego..., s. 156-158.

7 Przepisy jeździeckie PZJ..., s. 111; Program Międzynarodowych i Krajowych Zawodów Konnych. Warszawa 1929, s. 32, s. 51-52. Polskim oficerom pewną trudność sprawiało podporządkowanie się przepisom WKKW ze względu na jego pierwszą próbę, czyli ujeźdzenie. Jednak ówczesny regulamin rozgrywania konkursu umożliwiał nadrobienie punktów utraconych podczas ujeźdzenia punktami dodatkowymi, tzw. bonifikacjami, na crossie za nadwyżki w czasie w stosunku do ustalonego limitu. Później jednak, głównie w trosce o zdrowie konia, prawo do bonifikacji zlikwidowano. Np. nadrobienie czasu na odcinku B (bieg z przeszkodami) powodowało pozyskanie 1 pkt. bonifikacji za każde 5 sek., a na odcinku D (bieg na przełaj) - 1 pkt. za każde 10 sek. Początkowo w skrajnych przypadkach w WKKW brały udział konie stajni wyścigowych, które nie dały się podporządkować rygorom próby ujeźdzenia, ale braki punktowe rekompensowały szybkością i umiejętnością pokonywania przeszkód w próbie terenowej.

zadania, nie było proste. Stąd też po drugiej wojnie światowej, początkowo nawet nie podejmowano starań w celu przeprowadzenia tej konkurencji, w której wcześniej Polacy dwukrotnie byli medalistami olimpijskimi. Pierwsze zawody w WKKW zorganizowano dopiero w dniach od 12 do 14 września 1952 r. w Poznaniu, kolejne w 1955 r. na terenie PSK w Racocie, a mistrzostwa Polski w tej konkurencji rozegrano w 1956 r. w Sierakowie (z trzyletnim opóźnieniem w stosunku do ujeżdżenia i skoków przez przeszkody). Odbywały się one regularnie każdego roku, z wyjątkiem 1960 i 1963 r.⁸

Data .....

Wszechstronny Konkurs Konia Wierzchowego Próba wytrzymałości

Odcinek B (lub D)

Ok. .... m bieg z przeszkodami (lub na przelaj): norma: min. .... sek. ....
 nadrobienie każdych ..... sek. = ... pkt. bonifik.; najwyżej ..... p. b. (..... ''');
 przekroczenie każdych ..... sek. = ... pkt. karnych

L. p.	Nr potnika	Jeździec	Start		Czas trwania jazdy		Czas				Punkty bez mnożnej		
							przekroczony		nadrobiony				
			godz.	min.	sek.	min.	sek.	min.	sek.	min.	sek.	karne	bonifikac.
1	2	3	4			5		6		7		8	9

Sędzia:

Protokół zawodów - punktacja na odcinku b lub d konkursu WKKW

Przepisy rozgrywania WKKW kilkakrotnie ulegały poważnym zmianom. Modyfikacje dotyczyły głównie zasad przebiegu próby na czworoboku oraz długości poszczególnych odcinków w próbie terenowej. W pierwszych mistrzostwach najprawdopodobniej obowiązywały przepisy z okresu międzywojennego, natomiast kolejne uwzględniały już nowe przepisy, wydane przez PZJ w 1957 r. Określały one ogólne założenia przeprowadzania poszczególnych prób tak, aby rywalizacja w tej konkurencji zachowała swój podstawowy cel, a warunki szczegółowe określone były przez organizatorów i ogłaszane w regulaminie poszczególnych zawodów⁹.

Na przykład mistrzostwa Polski w WKKW w 1958 r. rozgrywane były wg następującego programu:

- w pierwszym dniu - próba A - ujeżdżenia na czworoboku (wg zasad rozgrywania ujeżdżenia jako samodzielnej konkurencji jeździeckiej; najtrudniejszym elementem był kontrgalop);

⁸ M. Habinowska: Ludzie i konie., s. 63; J. Chachuła, W. Buchole-Ferenstein: Polskie konie., s. 154.

⁹ Przepisy jeździeckie PZJ..., s. 110-111. Zgodnie z nimi WKKW składał się z następujących prób: A - Próby ujeżdżenia na czworoboku, B - Próby wytrzymałości, w skład której wchodziły kolejne odcinki: a) bieg drogami lub ścieżkami, b) bieg z przeszkodami (steeple chase), c) bieg drogami lub ścieżkami, d) bieg na przelaj, e) bieg kontrolny bez przeszkód oraz C - Próby w skokach przez przeszkody. Wszystkie odcinki próby B należało pokonać z określoną prędkością, w odcinkach: a, c i e nie doliczało się punktów bonifikacyjnych za nadrobiony czas, natomiast w odcinkach: b i d każdy zawodnik mógł takie punkty uzyskać. Ponadto za przekroczenie czasu w każdym z wymienionych odcinków, naliczane były punkty karne.

- w drugim dniu - próba B - wytrzymałości na łącznym dystansie około 33 km, w tym: odcinek a) 7 km drogami i ścieżkami w tempie 240 m/ min., odcinek b) 3 km steeple chase w tempie 600-720 m/min., odcinek c) 15 km drogami i ścieżkami w tempie 240 m/min., odcinek d) 6 km crossu w tempie 450-600 m/min. z przeszkodami stałymi do wysokości 120 cm i szerokości do 400 cm, odcinek e) 2 km biegu płaskiego w tempie 333 m/ min;

- w trzecim dniu - próba C - skoki przez przeszkody na parcoursie wg warunków konkursu dokładności z 12 przeszkodami, wysokości do 120 cm, rów z wodą o szerokości 350 cm, w tempie 400 m/min¹⁰.

W latach sześćdziesiątych nastąpiła zmiana przepisów rozgrywania konkursu WKKW, która miała na celu zbliżenie warunków jego przebiegu w Polsce do tych, obowiązujących w Europie, a w związku z tym umożliwienie polskim jeźdźcom rywalizację na arenie międzynarodowej. Zmiany wprowadzono w próbie A na czworoboku, której poziom podniesiono do klasy N, a najtrudniejszym elementem stały się ciągi w kłusie. W próbie B, odcinki: a) i c) - drogi i ścieżki odbywały się na łącznym dystansie 12,24 km w tempie 240 m/min., odcinek b) -steeple chase na dystansie około 2,76 km w tempie 690 m/min., odcinek d) - cross na dystansie 5,7 km w tempie 570 m/ min. Próba C przebiegała praktycznie bez zmian w porównaniu do wcześniejszych warunków (konkurs dokładności, 10-12 przeszkod, wysokość do 120 cm, rów z wodą o szer. 350 cm)¹¹.

Próba ujeżdżenia rozgrywana była na czworoboku, na podobnych warunkach jak ujeżdżenie, jako samodzielna konkurencja sportu jeździeckiego. Jednak poziomu tych konkursów nie można porównywać, ponieważ z próby ujeżdżenia WKKW zostały wyłączone najtrudniejsze elementy klasycznego ujeżdżenia, jak piaf, pasaż itp. Konie, które przygotowywane były głównie pod względem kondycyjnym do pokonania próby wytrzymałościowej (B), nie były w stanie osiągnąć takiego zebrania, koncentracji i spokoju, jak konie specjalizujące się wyłącznie w ujeżdżeniu, stąd stawiano przed nimi mniejsze wymagania. Próba B, a zwłaszcza cross, którego długość mogła się wahać w granicach od 8 do nawet 26 km, z dużą liczbą przeszkód naturalnych i specjalnie w tym celu zbudowanych¹², stanowił najtrudniejszy sprawdzian zarówno dla jeźdźcy, jak i dla konia. W trzecim dniu zawodów, przeprowadzana była próba skoków przez przeszkody na parcoursie, o warunkach organizacyjnie zbliżonych do konkursu skoków, jako oddzielnej konkurencji. Nie był to jednak zwykły konkurs skoków. Celem tej próby było wykazanie, że pomimo zmęczenia i zeszywnienia mięśni, jeźdźcy, a zwłaszcza konie potrafiły zademonstrować jeszcze wystarczającą sprawność, energię, posłuszeństwo i chęć do pokonywania przeszkód. Z tego powodu wysokość przeszkód w tym konkursie ograniczono do maksymalnie 120 cm. Przepisy PZJ, w zależności od okoliczności lokalnych, celu konkursu, rangi zawodów, poziomu zawodników i koni, dopuszczały możliwość zmniejszenia liczby prób, odcinków w części B, a także uzgodnienia dla poszczególnych prób odpowiednich warunków, np. ułożenia programu pracy na czworoboku na konkretne zawody, ustalenia wymiarów przeszkód, długości przebiegów, obowiązującej prędkości itp. Przy dużej swobodzie w konstruowaniu programów konkursu WKKW, obowiązkowym kryterium było przeprowadzenie, co najmniej dwóch części, przy czym próba A była obowiązkowa¹³.

Ocena końcowa w WKKW stanowiła sumę ocen, uzyskanych w trzech próbach. W ujeżdżeniu w ramach WKKW, w przeciwieństwie do ujeżdżenia, jako odrębnej konkurencji, ocena wyrażona była w punktach karnych, a nie w procentach prawidłowego wykonania programu. W próbie wytrzymałościowej,

10 Mała encyklopedia sportowa. „W naszych LZS-ach”, 1958 nr 19, s. 30; J. Chachuła, W. Buchole-Ferenstein: Polskie konie..., s. 155.

11 J. Chachuła, W. Buchole-Ferenstein: Polskie konie..., s. 155-156.

12 Wiele z tych przeszkód było przeszkodami stałymi, to znaczy takimi, które nie posiadały elementów, które koń mógł strącić, np. wóz wypełniony słomą, czy stół z ławkami, wykonany z masywnych drewnianych bali. Przeszkody mogły być ustawione na nierównej powierzchni, np. na stokach, mieć na różnych poziomach odskok i doskok lub usytuowane w taki sposób, że koń po ich pokonaniu, lądował w wodzie. Por. J. M. Kotowski, E. Kaszuba-Warpechowska: ABC jeździectwa. Warszawa 1998, s. 154.

13 M. Żebrowska-Hansen: Rozwój dyscypliny WKKW „, s. 14; Cross. „Wiadomości sportowe”, 1980 nr 24, s. 6; Przepisy jeździeckie PZJ..., s. 111.

ostateczny wynik był sumą ocen, uzyskanych na poszczególnych odcinkach z uwzględnieniem ewentualnego odliczenia punktów bonifikacyjnych. W konkursie skoków, punkty karne zawodnik uzyskiwał za strącenie przeszkody i za przekroczenie normy czasu. O zwycięstwie decydowała najmniejsza liczba zgromadzonych punktów karnych¹⁴.

Ubiór jeźdźców w poszczególnych próbach był inny, zbliżony do tego, jaki obowiązywał w poszczególnych konkurencjach jeździeckich. Do ujeżdżenia - bardzo elegancki; przepisy określały precyzyjnie każdy detal stroju jeźdźca - biała koszula, plastron, bryczesy i rękawiczki, czarne długie buty, cylinder lub toczek. W próbie wytrzymałościowej ubiór musiał być dostosowany do warunków terenowych rywalizacji; dozwolony był lekki strój dowolny i obowiązkowo ochronne nakrycie głowy¹⁵. W próbie C obowiązywał taki strój, jak w konkursie skoków przez przeszkody. Zawodnicy, którzy byli uprawnieni do noszenia munduru, mieli prawo do współzawodnictwa w każdej z prób WKKW w regulaminowym mundurze macierzystej jednostki¹⁶.

Data .....

Organizator .....

Wyniki ogólne wszechstronnego konkursu konia wierzchowego

L. p.	Nr pomnika	Koni	Jeździec	Próba A	P r ó b a B						Próba C	Uzyskane punkty		Razem	Klasyfikacja	
				p. k. mnożna . . .	a	b	b	c	d	d	e	p. k. mnożna . . .	Karne z rubryk: 5, 6, 7, 9, 10, 12, 13			Pen. z rubryk: 8, 11
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17

Sędziowie:

Przewodniczący Jury:

Protokół zawodów - punktacja końcowa próby B konkursu WKKW

Początkowo WKKW, mimo międzywojennych tradycji, nie cieszył się dużym zainteresowaniem jeźdźców, których zniechęcała obowiązkowa próba ujeżdżenia, ale w pierwszej połowie lat sześćdziesiątych była to właściwie jedyna konkurencja jeździecka, w której polscy jeźdźcy nawiązywali wyrównaną rywalizację z jeźdźcami europejskimi. Potwierdzeniem tego były też osiągnięte wówczas sukcesy w WKKW z mistrzostwem Europy Mariana Babireckiego w 1965 r. na czele. W następnej dekadzie rozwój WKKW został zdecydowanie zahamowany, na co wpływ miała niewątpliwie trudność

14 W. Pruchniewicz: Akademia jeździecka..., s. 273; Przepisy jeździeckie PZJ..., s. 111.

15 Obecnie zawodnicy w tej próbie mają obowiązek noszenia kasków i kamizelek ochronnych oraz umieszczonej w widocznym miejscu ankiety medycznej, zawierającej podstawowe informacje o szczepieniach, uczuleniach, przebytych chorobach, urazach, przyjmowanych lekach itp. Wszystko to ma służyć zapewnieniu bezpieczeństwa uczestnikom rywalizacji.

16 W. Pruchniewicz: Akademia jeździecka., s. 273.

tej konkurencji, w której potrzeba było bardzo dużo czasu, pracy i cierpliwości, żeby osiągnąć sukces, co w skokach przez przeszkody, czasem przychodziło w ciągu jednego sezonu. Na przełomie lat sześćdziesiątych i siedemdziesiątych, WKKW było uprawiane w zaledwie kilku klubach w Polsce przez kilkunastu zawodników. Ich zróżnicowany poziom powodował, że w mistrzostwach Polski uczestniczyło w tym okresie zazwyczaj nie więcej niż 10 par. Działania Jerzego Grabowskiego, który pełnił funkcję trenera kadry narodowej, a po jego śmierci, Andrzeja Orłosa, zażegnały kryzys i doprowadziły do tego, że na początku lat osiemdziesiątych, konkurencję tę uprawiała największa liczba zawodników, a w konkursach krajowych startowało po 40 i więcej koni¹⁷.

Korzystnym, z kilku powodów, rozwiązaniem regulaminowym było wprowadzenie zawodów kombinowanych w WKKW. Były one organizowane, jako konkursy jedno-, dwu- lub trzydniowe, a zasadniczą różnicą w porównaniu do próby pełnej WKKW było to, że w programie próby terenowej nie występowały odcinki „b” i „c” próby B. W związku z tym rywalizacja przebiegała następująco:

- zawody jednodniowe - przed południem organizowana była próba A (ujeżdżenie), po 15 min. od opuszczenia czworoboku, jeździec uczestniczył w próbie C (skoków), a po południu w próbie B (terenowej);
- zawody dwudniowe - w pierwszym dniu odbywała się próba A, po 15 min. próba C, a drugiego dnia - próba B;
- zawody trzydniowe - jak w pełnych konkursach WKKW, z wyłączeniem wspomnianych odcinków.

Zawody kombinowane dla zawodników miały tę zaletę, że były łatwiejsze, nie obciążały tak bardzo ani jeźdźca, ani konia i w związku z tym były dostępne dla mniej doświadczonych jeźdźców. Natomiast publiczności dawały możliwość, zwłaszcza zawody jednodniowe, obserwowania w relatywnie krótkim czasie całego przebiegu emocjonującej rywalizacji. Miało to duże znaczenie dla zwiększenia popularności zawodów w WKKW i uczynienie z niego konkurencji bardziej widowiskowej¹⁸.

WKKW to konkurencja wyjątkowo trudna przede wszystkim ze względu na ogromne obciążenie wysiłkowe konia - w steeple chase należało pokonywać przeszkody z prędkością prawie 700 m/ min., w crossie na przeszkodach terenowych, błąd kończył się nie tylko straceniem drąga, jak w skokach przez przeszkody na parcoursie, ale upadkiem jeźdźca, a często także konia. Pokonanie pełnego WKKW stanowiło dla konia tak duży wysiłek, że na regenerację sił potrzebował on zdecydowanie więcej czasu niż skoczek i powodowało, że w sezonie mógł on uczestniczyć w zawodach, nie więcej niż dwa lub trzy razy. Z kolei jeździec, przygotowujący równocześnie trzy konie, co nie zdarzało się zbyt często, mógł wziąć udział w rywalizacji 6 do 9 razy w ciągu roku. W odniesieniu, np. do reprezentantów skoków przez przeszkody, porównanie było wyjątkowo niekorzystne dla WKKW, bowiem jeździec trenujący z dwoma lub trzema końmi w skokach, miał możliwość udziału w zawodach 60-90 razy w ciągu jednego roku¹⁹.

Przez wiele lat WKKW nie cieszył się w Polsce dużym zainteresowaniem publiczności. Trudno było bowiem skupić uwagę przez trzy dni rozgrywania tej konkurencji. Poza tym niektórych etapów konkursu, zwłaszcza próby terenowej, nie można było bezpośrednio obserwować. Nie była to zatem konkurencja widowiskowa i najczęściej przynosiła straty organizatorom. Jednakże, ze względu na wszechstronne przygotowanie jeźdźca i konia do zadań sportowych, odgrywało bardzo ważną rolę. Znawcy sportu jeździeckiego i sami jeźdźcy dostrzegali bezcenne walory tej konkurencji, która szkoliła zawodników w sztuce gruntownego poznania konia i jego wypracowania, wyrabiała hart jeździecki samotnego gońca i wytrzymałość zarówno fizyczną, jak i psychiczną. Stąd też mimo wszystko konkurencja ta miała w Polsce wielu zwolenników, doceniających walkę i ryzyko pary: jeździec - koń.

17 M. Szewczyk: O kryzysie w WKKW. „Koń Polski”, 1988 nr 1, s. 30.

18 J. M. Kotowski, E. Kaszuba-Warpechowska: ABC jeździectwa..., s. 155.

19 J. Mickunas: WKKW w Polsce 1970. „Koń Polski”, 1971 nr 1, s. 13-15.